

37

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ

Αριθ. Έρωτ. *Σέρ. ΠΛ 40/1970*

Α'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

10-28 / 1 / 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- ττικά γινώσεις. Δ.
 τόπος καταγωγῆς
 .....
 ημερ. 60. Δ.
 ΚΤΗΜΑΤΑ Ι
 προσελίζονται εἰς

..... τόπος καταγωγής Δ.α.ρ.ι.α.δ.ο.ρ...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΗΝΩΝ

ττικά γινώσεις. Δ.
 τόπος καταγωγῆς
 .....
 ημερ. 60. Δ.
 ΚΤΗΜΑΤΑ Ι
 προσελίζονται εἰς

- ττικά γινώσεις. Δ.
 τόπος καταγωγῆς
 .....
 ημερ. 60. Δ.
 ΚΤΗΜΑΤΑ Ι
 προσελίζονται εἰς

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρους, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *Οἱ καὶ τὰ μὲν ἀδελφοὶ καὶ τὰ...*

εἰς ἀγροτείας καὶ ἐργασίας.....

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *Ἀσχολοῦνται ἐν παρεργῳ καὶ ἐν γεωργίᾳ...*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *Δὲν εὐνοῦχον οὐτε τσιφλίκια οὐτε μοναστήρια καὶ κτήματα.....*

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.)... *Ποῖα ἦτο ἡ κοινωνικὴ τῶν θέσις ; ..*

3) Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα) ; *Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα) ; ..*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποῖαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομισθίον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; *Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποῖαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομισθίον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; ..*

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; ..*

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; *Εἰς λαύριαν, λεβαδείαν, Ἀμφικλην.....*

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται... καὶ... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μυτογιατζήδες), πρματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; *Ε.δ.δ. ἐργάται καὶ τεχνῖται.....*

- δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζώϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ....

Μετ' ἰατρικῆς καὶ φαρμακείας... ἐξιδάσκοντο
...φαρμακοποιεῖν... τὰ χωράφια.....

- 2) Πότε ἐγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; .. Ἀπὸ... τοῦ 1945.....

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; .. Μετὰ... τοῦ 1950.....

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκευάζετο τὸ ἄροτρον τούτου ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; .. Τὸ μονόφτερο καὶ τὸ δίφτερο.....

ἄροτρο... ἐξ ἀμερικανικῆς μηχανῆς. Μετὰ τοῦ 1950
...ὁ φερρόνιο... ἐξ ἰταλικῆς προελεύσεως.....

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ΔΕΥ. Ὡ. Δ. Η. Ρ. Χ. Α. ...

1..... 4..... 7..... 10.....

2..... 5..... 8.....

3..... 6..... 9.....

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) ΔΕΥ. Ὡ. Δ. Η. Ρ. Χ. Α. ... ἐν χρήσει
3) Μηχανὴ θερισμοῦ ... ΔΕΥ. Ὡ. Δ. Η. Ρ. Χ. Α. ....

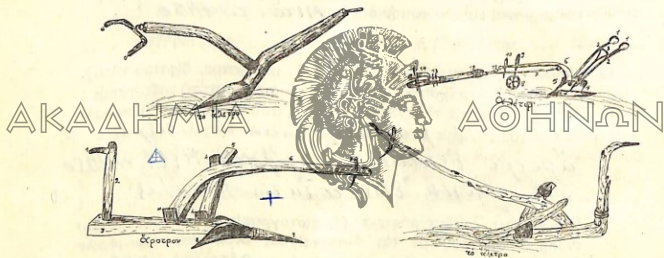

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν). Δέν. χρησιμεύει εἰς τὸν

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ ..... ὁ. κ. οἰ. ω. δ. ....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκευάζει (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον .....
.....
.....
.....

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ὑπογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾷται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. Χείρ. οὐράδα	6. Σπαθάρ	11. ....
2. Χειροοὐράδα	7. Κραδί	12. ....
3. Κ. οὐ. ταῦρ	8. Παράβρο	13. ....
4. Καταβροῦδ	9. γυρί	14. ....
5. Σπαθῆ	10.	15. ....

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὑνὶ τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνὶ (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

..τὰ ἴδια ὑνὶ.. Χρησιμοποιεῖται διὰ τῶν ἀρο...

..τριῶν ἐν τῶν... εἰδῶν τῶν... χωραφίῶν.

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; ...ὡς τὰ χειρῶν

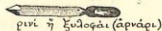
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΕΛΦΩΝ

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατεσκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; ἔκ ξύλου

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάϊ κλπ.).....

Σκεπάρνι, ἀρίδα, ἀρνάρι, ξυλοφάϊ.....

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *βοες, ἡμίονοι καὶ ὄνοι.....*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *Δύο ζῶα.....*

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *Ὁ ζυγός εἶναι ἀναγκαῖος.....*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζευλές, πιζεύλια κλπ.). *Ὁς τὸ σχῆμα 1.....*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

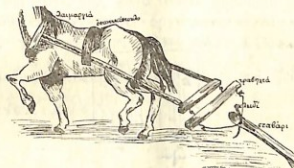
10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. *U U*

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλοῦρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Λοῦρα*

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ; *Δὲν γίνεται.....*

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; *.....*

[illegible]

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποιός ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον): 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος). 2) γυναῖκα. 3) ὑπηρετὴς. Σημειώσατε ποία ἡ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. *ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ. καὶ ὁ γυναικα τοῦ βαρύτερου ἀλλὰ καὶ ὁ ἄλλος.*

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερώς, πώς γίνεται το ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἡ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν). Τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν
εἰδικέται μὲ τὴν ἐπὶ δεξιᾷ τοῦ ξύλου...

2) Πώς γίνεται το ζεύξιμον εις τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. *Αντὶ τοῦ
ἰσχυροῦ... ἔχρησε μοδοσιεῖτο... ἡ χαμαριά.....*

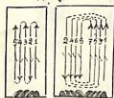
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργανον· μὲ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).
 Μ.Ε. σχοινί. πού τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως. . . . .
 βοδινῶν. . . . . καὶ κατὰ τὸν ἄλλον . . . . .

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακίες) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Τ.δ. χωράφι. ὁργώνεται με ἀνοιγόμενα αὐλακὰς κατ'εὐθείαν γραμμὴν. ὡς τὸ σχεδιαγράμμα (α)

ἢ ὁργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σπορίες, ντάμιες, σιάσιες, μεσδράδες κ.λ.π.) ; Ἡ ἑξορὰ ἐγίνετο καὶ γίνεται ἀφορὰ ἑξοριές... ἑξοριές...

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά) ; με αὐλακίαν ; Ἡ ἑξορία ἔχωρίζετο με αὐλακίαν...

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον ; Ὁδον. τὸ χωράφι, δὲ ὁργώνονταν. ἔχρησιν τοῦ αὐτοῦ. ἢ ἐκαστὴν...

- 7) Ποιοὶ τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάκρισις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὕψος : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. Ὁδοί. αἱ τράποι... ὀργώματα. ἢ ἐκαστὴν... εἶναι ἐν χρήσει, ἀνὰ χωρὶς μετὰ τὰ ἑξορία...

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. .. *Εἰς ἔργα καὶ ὀργώματα* .....

γ) Ἀροτρίασεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορὰς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *Διὰ τὴν σπορὰν καὶ τῶν δὲ τριαντῶν ἐργασιῶν ἐκ τῶν ὀργωμάτων τὰ φθινοπωρινὰ καὶ τοῦ καλοκαιρίου* .....

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν καὶ τῶν δὲ τριαντῶν ἐργασιῶν ἐκ τῶν ὀργωμάτων τὰ φθινοπωρινὰ καὶ τοῦ καλοκαιρίου .....

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ὁ σπάρτου τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρη ἢ ἄλλο δημητριακόν...

Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ὁ σπάρτου τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρη ἢ ἄλλο δημητριακόν... .....

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν καὶ τῶν δὲ τριαντῶν ἐργασιῶν ἐκ τῶν ὀργωμάτων τὰ φθινοπωρινὰ καὶ τοῦ καλοκαιρίου* .....

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; *Κατὰ τὴν σποράν καὶ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν καὶ τῶν δὲ τριαντῶν ἐργασιῶν ἐκ τῶν ὀργωμάτων τὰ φθινοπωρινὰ καὶ τοῦ καλοκαιρίου* .....

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

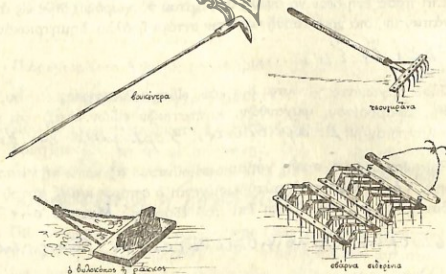
μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; *Με' αὐτ. ζυγοῦ...*

ὁπλ. κ.έ... ἔργου σιδηρᾶν ράβδον.....

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργανον ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *Με' αὐτ. εἰς αὐτ. ὡς ρ. αὐτ. ἔργου σιδηρᾶν καὶ ἀνδρῶν κ.έ... γίνεται διβόλισμα.....*

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματα τινῶν ἐκ τούτων)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ.....ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ΕΡΕΥΝΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΙ ΕΝΔΕΙΧΝΕΙΝ
ΤΩ ΑΓΓΕΛΩ ΕΙΝΑΙ Η ΤΑΪΔΑ

- 6) Ποια πρόσωπα βοηθούν τον ζευγολάτην (ή ζευγάν) εις τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι πού ἐκτελοῦν
 Ζευγολῶνται ὡφιοερχόμενοι. Ἐν τῇ ἰδίᾳ εὐνοίᾳ
 ν. ε. κ. ...? ὡφιοερχόμενοι τὸ ὄργωμα .....

- 7) Ποια χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους. Τὸ ἔλαιο, τὸ φακές, ρεβίθια, σπινθάρια
οἷσος καὶ γὰρ... σιτάρι, ἕλικοι, ἡ ἑσπέρη:.....

- 8) Ποια χωράφια εκαλλιεργούνται (ή καλλιεργούνται) διά τροφάς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά. ... Τ.α. ρεβέντα,
ζίνιρα.....

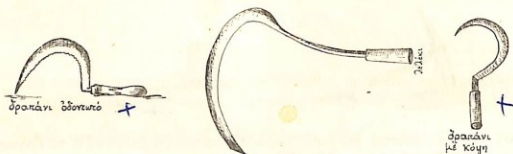
- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἡ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμη-
λων· ἐσπέρνουντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ, πρασιῆς (βραγιῆς)
καὶ ἄλλως. *Ἐμπεύοντο... εἰς αὐλάκια καὶ εἰς...*
χωρὶς...

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) *Παραυέρον...*
χρῆσιν... καὶ ἀνέρον... ἀνέρον... με «δραπάνι»...
ἐθερίσανται... τὰ δημητριακά...

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε. *Ἦσαν καὶ...*

...ἦσαν ἀνέρον ἐκ τῆς ἀνέως... εἰδῶν... δραπάνι...
...τὸ ὀδοντωτὸ δραπάνι καὶ τὸ δρα...
...καὶ με κόψη...

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα) *καὶ εἰς δραπάνια*

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν). *Ἦσαν ὀδοντωτὴ ἢ με κόψη... τοῦ δραπάνι...*

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του; (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; *Ἦ χειρολαβὴ του ἦταν ξυλινὴ... ὀλομνη...*
...ροχ. ἐλέγετο... δραπάνι...

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα; (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *Οἱ γούροι (οἱ δ. κρουροί).....*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Ἡ ρόβη, εἰς αἰεὶ, τὰ ρεβ. διαξερρι-
ζώοντο.....*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *... τοῖς ἐν ἐδάφους... μέ-
τε δρεπάνι... ἐθερίζοντο... δημητριακά...
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ*

2) Οἱ σταχύες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *Ἡ σταχὶ*

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; *Οἱ ἴδιοι αἱ θερισταὶ ἀποθέτουν
ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ χερόβολα.....*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *Τὰ χερόβολα
τοποθετοῦνται ἐν... ἐν... σταχυώδῃ εἰς τὴν αὐτὴν
διεστ. κατὰ... ἐν... ἀφ' αὐτῆς. Αἱ κεφαλαὶ δια-
σταυρώνονται.....*

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. *Τὰ τοποθετούμενα μαζί χειρόθρονα...*

λέγονται χειράρια.....

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποῖοι θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλον τρόπον καὶ ποῖον ; *Θερίσαντες...*
ἴδιοι, ἄνδρες καὶ γυναῖκες.....

2) Πῶς ἡμέιβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρήμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίες καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τρόπον σας ὀνοματολογίαν).....

*Δὲν ἠμείβοντο διὰ δέξιν ὑπῆρχον ἐργα-
ται.....*

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; *Δὲν ἔφερον...*
τίποτε εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν, οὐτε ἀντὶ τῆς...
γάρτα ἔφερον εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος...
διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται κόπωσιν.....

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός; Δξ.

ἰδίδεται αὖτε ἔδιδότο. ἐρροσὸν ἢ ὡς ἀπὸ τῆς
ἡμέρας τῆς ἐξοφάδας ἢ τοῦ μηνὸς .....

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια; Καταγράψατε αὐτά. Ἐτραγουδοῦσαν κατὰ

Εξής τραγῳδία «Πενταμήνιος», «Κόλαστος»
καὶ ἄλλαι. Ἐλαβόρα», «Η. Βαβίω», «Η.
Ζαχαρῶνα»...

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθέριστοι; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψτε λεπτομερώς όπου υπάρχει σχετικό ή άλλο τι
έχουν. Ρ. Α. Γ. Η. Ο. ρ. ε. ι. τ. ε. ά. μ. α. ρ. « Δ. α. δ. ε. ρ. ι. ρ. ι. α. »
μ. α. ι. τ. α. π. ρ. ω. ν. ε. τ. α. ρ. α. . . . .

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχυῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν ; Τὸ ἐσπέ-

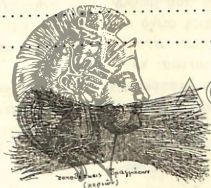
ρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς
 ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πρῶτον χρόνον ; .. τ. ν.ν. ἰ.δ.αν. .. ἔφεραν,
 .. π.ι.ι.ω.φ.κ.ιν.α.ς. .. ἔφερε. .. Ἀφ' ἑαυτοῦ μετὰ τὴν .. θεο-
 μόν. ....

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Οἱ ἴδιοι... ἔδεσαν... τοὺς στάχους... μὲ κοινὰ σχοινία
(βελονοειδῆ)... Δὲν ἐχρησιμοποιεῖτο ἐργαλεῖον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΛΟΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; .....

Συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος καὶ
θερισμένου ἀγροῦ... 4-4... δύο... δύο... εἰς
μέρος καὶ δύο... δύο... εἰς...
κεντρώνοντο.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; Χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ 1900

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς. *Τὸν Ἀκρίον*

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν. *Μὲ βλαβερὴν (κακὴν)*

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

1) Ἐσυνθίετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὴν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τρίφυλλι, βίκον); Ἐάν ναι, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. *Ἐβουρθεύετο*

*Τὸ ἔβουρθεύετο ὁ σανὸς τοῦ ἑταίρου, καὶ ἔμοβατο
τὸ δραβάνι. ἡ ξήρανσις ἐγένετο ἐπὶ
τόπου*

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ά.). *Ἐθερίετο τὸν Ἀπρίλιον - Μάιον*

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας). *Ἰαυρίαν
μὲ δραβάνι*

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικήν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) ...Τ.ό...χόρτε.έδ'ένετο.η.έ.τά...
 χέρια.....

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλώνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

Μετ'εξέραντο...εἰς ἄγρον...δὲ β.χ.αὐτὸ...
 ἀλώνι.....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλώνισμόν δεμάτια. Εἰς τῖνας τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; Θεμωνία...

ε.τά.βι...Η...σώ.α.δ.ε.π.α...χί.ε.τα...εἰς...
 κ.τ.α.ν.ε.α. Δ.η.ε.α.δ.ε.α.ε.ε.δ.α.ν.ο.σ.ό.ά.α.α.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλώνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρὶσμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι; Ὑπῆρχεν...ἀ.ε.α.α.α.α.
 ἀλώνι...ε.χωρὶς.β.α...τοῦ.καρποῦ.ἀ.α.α.
 τ.α.ἄ.χυρα...ε.χί.ε.τε.ε.δ.α.ν.ο.σ.ό.ά.α.α.

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς...
 ε.α.α.α...ε.οῦ.χωρίου.....

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσότερας ; ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενεῖας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *Καθε. τρεῖς. οἰκογενεῖς. εἰς. καὶ. ἕνα. ἔτος. ἡ. χρῆσις. ἐγένετο. διὰ. ἡγήσου. Μέχρι. τῆς. γενομένης.*

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; *Αρχίζει. τῆς. 1. οὐλ. καὶ. 2. οὐλ. τῆς. 1. οὐλ. 3. οὐλ.*

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνα (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνα (με δάπεδον ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχεδιάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) *Πετράλωνα. Με...*

καθε. 1. οὐλ. 2. οὐλ. 3. οὐλ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστοῦ ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνα : καθαρισμός αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων). *Διὰ. 1. οὐλ. 2. οὐλ. 3. οὐλ.*

Διὰ. 1. οὐλ. 2. οὐλ. 3. οὐλ.

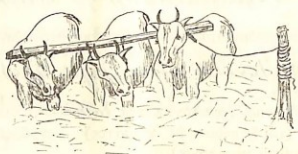
- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνισμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; *Διὰ. 1. οὐλ. 2. οὐλ. 3. οὐλ.*

ὠρισμένην. 1. οὐλ. 2. οὐλ. 3. οὐλ.

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχυῶν πρὸς ἀλω-

Τὰ ἁγίωναν χειρόβοχα χίρω-χίρω...
 αὐτὸ αὐτὸ ἀνακατέρεα...

- α) 'Αλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

ἐπεὶ οὖν ἡμεῖς οὕτως ἀκούσαμεν καὶ ἡμετέρας
 βασιλεῖς. εἰς τὸ ἡμεῖς αὐτὰς ἐξαρξήμεθα.

«κατρίαρον» 2η. Στάθ. κατρίαρον ἐπὶ τοῦ δεξιῦ τοῦ ἔνα
αἰδέρα γεγέρμενα «ἀνέμεον».....

- 20 —

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχυῶν ἐγένετο εἰς τὸ ἄλωνα ἢ εἰς τὴν αὐλὴν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.). *Εἰς τὸ ἄλωνα, τὸ κλ. κάρδον,
ἐκρηκτικῶσι τε διὰ φανέων καὶ ρόβη.....*

‘Υπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ’ ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν ; *Α.Ω.Δ. Δ.Ο. Θ.Ρ.Ο.Σ.Α.Ι.Ω.Ν. Τ.Ω.Σ. Α.Ι.Ω.Σ.Κ.Ι.Ν.Α.Σ.*

Δὲν ἀνέχεται πλέον ἅλα ἀπόπειρα... Δὲν ἔχω
••••• πλεονέκτι παρακμή.

- 21) Πού ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

[illegible]

- Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....

Ἐπράχοντο οὖν τοις πρᾶξι διακρίματα τοῦ ἀγίου-
ματι διὰ τῶν δυνάμεων. Κατὰ τὸ νόμισμα δὲν
ἔχοντο εἶδη διάφορα.

- Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

α) δε... το πρώτον... το 1964... Την εδαφομετρική αρδευτική:

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα· (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται

τὸ λειῶμα διὰ τὸ λήχνισμα· πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην :
θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι)
καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. *Λέγεται . . . γ. ε. κ. ρ. α. . . τ. ο. β. π. α. ρ. α.*
ε. κ. ρ. α. ρ. α. . . ρ. ε. τ. ο. . . α. ι. ρ. α. ν. ι. . . . .

— 25 —

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. Οὐδωρὸς εἶχε.

ἀχ. ἦρα... ἐδὴ μνησθε. Ἐδὴ ἄνω. οὐδωρὸς. καρφώνεται
ἐν αὐτῷ. οὐδωρὸς. οὐδωρὸς. οὐδωρὸς. οὐδωρὸς. οὐδωρὸς. οὐδωρὸς.
οὐδωρὸς. οὐδωρὸς. οὐδωρὸς. οὐδωρὸς. οὐδωρὸς. οὐδωρὸς. οὐδωρὸς.
ἀχ. ἦρα... ἐδὴ μνησθε. Ἐδὴ ἄνω. οὐδωρὸς. καρφώνεται
ἐν αὐτῷ. οὐδωρὸς. οὐδωρὸς. οὐδωρὸς. οὐδωρὸς. οὐδωρὸς. οὐδωρὸς.
οὐδωρὸς. οὐδωρὸς. οὐδωρὸς. οὐδωρὸς. οὐδωρὸς. οὐδωρὸς. οὐδωρὸς.

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο... Τὸ ἀνέμισμα. χιλιε...
...καὶ μὲ τὸ διπρᾶν. ἢ διμοῦρι...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;
...ὁ δὲ... ἀνέμισμα... ἀχ. εἰδικὸς. ὁ δὲ... ἀνέμισμα...
...ὁ δὲ... ἀνέμισμα...

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δευτέρον ἁλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;
...τὰ... ἀνέμισμα... ἀχ. εἰδικὸς. ὁ δὲ... ἀνέμισμα...
...τὰ... ἀνέμισμα... ἀχ. εἰδικὸς. ὁ δὲ... ἀνέμισμα...
...τὰ... ἀνέμισμα... ἀχ. εἰδικὸς. ὁ δὲ... ἀνέμισμα...

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῖσις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἁλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἁλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο ...*Δὲν γίνεταί... δεύτερον... ἀγνώριστα*

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

Μετὰ τὸ ἀνέμισμα γίνεταί ἡ «ξεμύνησις»...

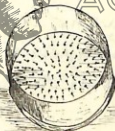
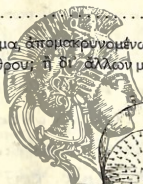
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινον παλιὸν δερμάτινον

κόστρον ἢ ἀπυλῶσι

+

ἐξομύνησις

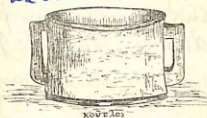
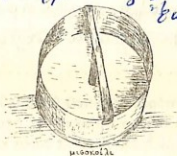
νων μετὰ διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μετὰ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους : βολίστρη, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

χωρητικότητά του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). *S. baghas*..

[illegible]

- 2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι :

α) τὸ παπαδιάτικο,
β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
γ) τὸ γυφτιάτικο,
δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερα μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχθυογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) . *Μο.κ.ν. 20. Ἐλ.κ.ν. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 8*

- 3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνθηκὰς) *Ο. καρπὸς... ἀποθηκεύετο ἐν δοχείῳ εἰς ἀγρία. ὡς καὶ νῦν.*

- 4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλῳνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; Τὰ ἄχυρα... ἀποθνήσκου.
 εἰς τὸν ἀχυρῶνα... καὶ τὰ ἐκὰς ἄχου...
 .....

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τούς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

Πρὶν ἀρχίσαν... τὸ ἀλώνισμα κεκαυρο...
 ἐξορίδας... τὰ μεγαλότερα καὶ ἀκαθάρτα...
 ἀπὸ τοῦ φαιότοιο...
 .....

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύνων,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Δὲν ἀρξέμεν... εἰς πλέγμα...
 .....

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ; ποῦ φυλάσσεται
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;
 .....

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμναστικῆς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Δὲν... ἀρχα... οὐ... ἀρχα... ἀρχα...
 ..να... ἀνά... αἰ... αἰ...
 .....

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;
 .....
 .....
 .....

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν· παιδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ; ...

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; Ἄν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος ; .....

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ἑορταί, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα .....

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

.....
.....
.....
.....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

.....
.....
.....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῇ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

.....
.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Περιομένης περιγραφῆς τοῦ γεωργικοῦ βίου ἀπὸ τῆς
 φρονομασίας διὰ τῆς ἐπορᾶς τῶν δημητριακῶν μέχρι
 τοῦ ἀγρωγμοῦ καὶ τῆς ἀποδομειύσεως αὐτῶν.

Ἡ ἐπορὰ ἀρχίζει ἀπὸ 10 Ὀκτωβρίου καὶ τελειώνει περὶ τοῦ
 25 Νοεμβρίου, ἀνάλογα μὲ τὴν καλλιέργειαν συνδύου.
 Δὲν ἐπιδείκνυντο ὅλα τὰ χωράφια. Μία περιφέρεια ἐπιδείκνυντο
 εἰς τὰς, κριθὰς, βρώμη, βίβλα, ρόβη καὶ γαῖνη. Ἡ περιφέρεια
 αὕτη ἐξέχετο «γαϊνιτὲς». Ἡ ἄλλη περιφέρεια ἐμεινε γιὰ
 βοσκὴν τῶν δῶν καὶ ἐξέχετο «παρὰ γαϊνιτὲς». Εἰς τὴν περι-
 φέρειαν τοῦ «παρὰ γαϊνιτὲς», ἐπιδείκνυντο ἀπὸ τὸν Μάρτιον
 καὶ ὅλα ρεβύδια καὶ ἀραβόσιτος.

Πρὶν ὀργωθῆναι τὰ χωράφια ἐπιδείκνυντο ἕνα καὶ τὰ ἄλλα
 χωράφια καὶ ἐπιδείκνυντο ὀργῶντας συ-
 γκροῦντας. Τὸ ὀργῶναι ἐγένετο μὲ δύο δῶν βοσκὰς ἢ βοδία.
 Τὸ ἀγρῶναι ἦτο γυνὴ καὶ τὰ ἕνα καὶ οἱ ἴδιοι οἱ γεωργοί.
 Τὸ ὀργῶναι ἐγένετο μὲ ἀποβιβάσαντες αὐτοὺς καὶ εὐδεῖαν
 γραμμὴν. Ἡ ἐπορὰ ἐγένετο ἐπορῆς-ἐπορῆς. Ὅπου δὲν
 ἠμώδουσε νὰ χρησιμοποιοῦνται ἀγρῶναι, ἐχρησιμοποιοῦτο
 τὸ τεμάχι. Ὅσοι οἱ τρόποι ὀργῶναις ἦσαν ἐν χρήσει
 ἀνάλογα μὲ τὸ ἔδαφος.

Διὰ τὴν ἐπορὰν τῶν δημητριακῶν ἐγένετο ἓν ὀργῶναι τὸ
 φθινόπωρον γεγόμενον «ἐπορὰ». Ἐπιδείκνυντο καὶ μετὰ
 ὀργῶντας. Ἀμέσως ἀνδρωδὲς ἀπὸ τὴν οὐρογένεσιν ἰσοδεδω-
 νεῖς «μωλάρες». Τὸν φεβρουάριον ἐγένετο θιβάσις μὲ
 θιβάσματα τὰ τελευταῖα χρόνια.

Τὸν Ἀπρίλιον-Μαῖον τὰ ἐβοτάνισαν μὲ τὰ χέρια ἢ, τώρα
 τελευταῖα, τὰ ἐρράντιζαν μὲ γεωργικὰ γάρματα.
 Κατὰ τὴν 20-25 Ἰουνίου ἀρχίζει ὁ «θερίσις». Ἐθερίσε-
 το μὲ «δραβάνια» μὲ ὕλην ὀδοντωτὴν. Θερίσαν ὅσοι γε-

γαῖνες καὶ ἄνδρες. Τὰ θειομένηα «ἀστάρχα» τὰ
ἑναρὰ «χειρόβογα. Οὕτω χειρόβογα ἔδειντο μὲ
τὸ ἴδιο τὸ βιτάρη καὶ ἔφειντο «γερμάρια» δύο γερμάρια
ἓνα «δεμάτι». Τὰ δεμάτια τὰ ἔδειν μὲ βρίθα.

4-4 τὰ ἐξ ὀφθαλμοῦ ἐπὶ τῶν καὶ τὰ ἐν ἡμετέροις
καὶ ἐν ἡμετέροις.

Μόλις ξεχειλίσει το θέρμα και η μεταφορά, αρχίσει το
ξηλώνισμα εις θερμό ξηρό χώρ. Εξωθώ το χωρίο.
κάθε 2-3 σιμογένειες είχαν και το ξηρό τους, το οποίο
δεν έδωκεν άδικο διότι ήτο θερμό.

Τὰ ἔξυρα καὶ τὰ ἔβατα στὸ ἄνω ὄρα τὰ δευτέρα.
Μετά τὰ ἄνωστα μέ μουσάρια ἢ ἀόγια 6-10 τὸν ἀριθ-
μὸν, ἀνάλογα μέ τὸ πνεῦμα τὸ ἐν ἑστί:

Στη μέση του αγωγιού ήταν ένας ζυγινός σήλας
 ύψος 2 μ. οριζαίόμενος με κλίμακον. Στο κάτω άκρο
 κρένονταν ένας κρινός οριζαίος, ζεχόμενος κ' αέριος.
 Απ' τον άνεμο με' τις κνημίδες κέδοντο τα' ἴψα.

Τὰ δὴ αὖ ἐξήρπυλλον γύρω καὶ τὸ ἀγῶνισαν. Ὅσαρ ἀγῶ-
νίζετο οἱ ἀνδρῶδοι μάστιγαν τὰ ἀσάγνα καὶ τὰ ἐρρι-
ραν μέσα γὰρ καὶ τὰ νόθον τὰ δὴ αὖ. Τὰ δὲ δὴ αὖ ἀγῶνισαν
καὶ δε μὲν ὥρα δέον, δὴ τὰ μέσα ἀγῶνισαν ἐξω καὶ ἀντιδρῶν
γὰρ καὶ μὴ νομῶνται. Τὸ γένηται τὸ μάστιγαν ὥρ
ὅτι μὲν γὰρ καὶ ἀγῶνισαν.

Μετά ἑαυρίμεναν τὰ φυσήθη ὁ ἀέρας καὶ τὰ τὸ γιγίσουν με-
τακιδιούγια» ἢ «ιδιουάνια» γιὰ τὰ λωριωδῆ τὸ ἄχυρο ἀπὸ τὸ
βιτάρι. Ἐπειθ' οὐ ἔδεξε τὸ βιτάρι, ἔδεξαν καὶ ἀστάρια,
τὰ ὁδοῖα ἐμαθεύοντο μετὰ τὴν βιουάδα. Τὰ ἀστάρια μετὰ
τὰ «στουμνιδεύαντες» μετὰ τὰ «γιορὰδ» καὶ τὸ βιτάρι τὸ
θερνούσαν ἐπὶ «μύσμινο» ἢ «ρεμόνισ».

Μόγισ ἐξεγείρωτε ὅσο το ἀγῶνισμα, ἐγένετο ἡ μέγας καὶ

ὁ «βασιλεὺς» δη. αὐτὸς θά εἶχε τὰ ἀγροφά θού τὸ ἐργάζεσθαι, ἐκ
 ὑπὸρχε, ἔδαιρε τὸ ἐκχωριάτισον.

Κατόπιν τὸ σιτάρι μετεφέρετο μὲ τὰ ἴψα στο δάτυ καὶ ἐπο-
 θεύετο εἰς τὰ ἀκμώρια ἢ μασόνια θού ἔδαιραν μέσα
 500-600 οὐ. ἀνάροφα μὲ τὸ μαδόν. Τὸ ἀγροφά τὸ ἔβαλαν
 ἐκ τὸ ἀγρωφά θού ἦσαν ἐξω ἀπὸ τὸ χωριό.

Τόπος θού ἐγένετο ἡ συλλογὴ τὸ χωριὸν Δωριμὸν τοῦ
 νομοῦ φωκίδος.

Ὁροματεδώνυμον ἀθηροσορητοῦ. Σωυρίδης Κοζουίδας τοῦ
 Ἀθανασίου ἐκ Δωριμῶν. Ἡτῶν 65. Γραμματικὰ χρώβεις
 Δ' Δημοτικῶν.

[Ὁροματεδώνυμον συλλογῆς βασιτενὲς Δημήτριος. Διδ/μοι.
 Ἡ συλλογὴ αὕτη ἐγένετο ἀπὸ τῆς 10-28 Ἰανουαρίου 1940].

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Εν Αμφίσσῃ τῇ 25-2-1970

Αριθ. Πρωτ. 500

Πρὸς

τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἀσθινῶν
Κέντρον Ἑρεῦνης τῆς Ἑλληνικῆς Αγορᾶς
Ἀντιγωστοπούλου 14
ΑΘΗΝΑ (136)

Θέμα: Ἀποστολὴ Ἑρωτηματολογίου.

ὡς ἐκτέλεσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 55584/28-5-69 Δ/γῆς τοῦ
Ἑργασίου Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ κατὰ τὴν 10-11-1969
ὑμετέρου ἐγγράφου, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ ἀποστείλωμεν ὑμῖν συν-
ημένως "ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ διὰ Γεωργικῆς Ἀργαλειῆς καὶ κατ' ἔθιμον
πυρᾶς", δεόντως συμπληρωμένον ὑπὸ τοῦ διδ/λου Βαϊῶν.
Διημερίων. τοῦ 1/θεοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Δω-
ρ. καὶ διὰ τὸ χωρίον Δωρ. καὶ νὰ περὶ-
λέσωμεν διὰ τὴν περὶ τῶν.

μετὰ τιμῆς
ἀποφθεωρητῆς

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ